

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(andra avdelningen i utökad sammansättning)
den 12 december 1996 *

I mål T-87/92,

BVBA Kruidvat, bolag bildat enligt belgisk rätt, Antwerpen (Belgien), företrätt av advokaten Onno Willem Brouwer, Amsterdam, och av advokaten Yves van Gerven, Bryssel, under det skriftliga förfarandet, samt av advokaterna Bernt Hugenholtz, Amsterdam, Frédéric Louis och Peter Wytinck, Bryssel, under det muntliga förfarandet, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Marc Loesch, 8, rue Goethe,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Berend Jan Drijber, vid rättstjänsten, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Carlos Gómez de la Cruz, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg,

svarande,

* Rättegångsspråk: nederländska.

med stöd av

Parfums Givenchy SA, bolag bildat enligt fransk rätt, Levallois-Perret (Frankrike), företrätt av advokaten François Bizet, Paris, och advokaten Aloyse May, Luxemburg, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Aloyse May, 31, Grand-Rue,

Comité de liaison des syndicats européens de l'industrie de la parfumerie et des cosmétiques, internationell sammanslutning utan vinstsyfte bildad enligt belgisk rätt, Bryssel, företräd av Stephen Kon, solicitor, och av advokaten Francis Herbert, Bryssel, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Wylander et Err, 60, avenue Gaston Diderich,

Fédération européenne des parfumeurs détaillants, sammanslutning av nationella branschförbund bildad enligt fransk rätt, Paris, företräd av advokaten Rolland Verniau, Lyon, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Nico Schaeffer, 12, avenue de la Porte-Neuve,

intervenienter,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 92/428/EEG av den 24 juli 1992 i ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/33.542 — Parfums Givenchys selektiva distributionssystem) (EGT nr L 236, s. 11).

meddelar

II - 1934

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden H. Kirschner samt domarna B. Vesterdorf, C.W. Bellamy, A. Kalogeropoulos och A. Potocki,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 28 och den 29 februari 1996,

följande

Dom

Bakgrunden till tvisten

- 1 Sökanden BVBA Kruidvat (nedan kallat Kruidvat) är det belgiska dotterbolaget till en nederländsk kedja med närmare 300 butiker, vars verksamhet bygger på ett koncept kallat "health & beauty" och utövas under butiksnamnet "Kruidvat". I dessa butiker finns en avdelning som huvudsakligen är avsedd för kosmetiska produkter, en avdelning som innehåller hälsokostprodukter och en parfymavdelning som erbjuder olika konkurrerande märken av lyxparfym, bland vilka ingår parfym av märket Givenchy, som erhålls på en parallellmarknad. I Nederländerna betraktar konsumenterna kedjan Kruidvat som "den absolut främsta" på området för försäljning av lyxparfym (se bilaga 18 och 20 i repliken).

- 2 Parfums Givenchy SA (nedan kallat Givenchy) tillverkar exklusiva kosmetiska produkter och ingår i koncernen Louis Vuitton Moët-Hennessy som, tillsammans med bolagen Parfums Christian Dior och Parfums Christian Lacroix, verkar på samma marknad som Givenchy. Genom dessa tre bolag innehar koncernen Louis Vuitton Moët-Hennessy mer än 10 procent av gemenskapens marknad för luxuösa parfymprodukter.

- 3 Den 19 mars 1990 anmälde Givenchy till kommissionen ett nät av selektiva distributionsavtal för marknadsföring i medlemsstaterna av bolagets alkoholhaltiga parfymprodukter och skönhetsvårdande produkter. Givenchy ansökte i första hand om ett icke-ingripandebesked enligt artikel 2 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT nr 13, 1962, s. 204, nedan kallad förordning nr 17), och i andra hand om ett undantag enligt artikel 85.3 i fördraget.

- 4 Det framgår av "Avtal om auktorisation som återförsäljare av parfymprodukter inom EEG" (nedan kallat avtalet) och av den anmälda versionen av de allmänna försäljningsvillkor som bifogats avtalet, att Givenchys distributionsnät är ett slutet nät, vilket innebär att dess medlemmar är förbjudna att sälja eller förse sig med produkter av märket Givenchy utanför nätet. Givenchy åtar sig för egen del att inom ramen för gällande lagar och bestämmelser säkerställa att distributionen respekteras och att dra tillbaka sitt märke från de försäljningsställen som inte uppfyller avtalsvillkoren i fråga om urval.

- 5 De kriterier för urval av auktoriserade detaljhandlare som uppställs i avtalet hänförs sig huvudsakligen till personalens yrkeskunnande och den utbildning som denna personal måste genomgå, försäljningsställets läge och lokaler, butiksnamn samt vissa andra villkor som detaljhandlaren måste uppfylla i fråga om bland annat varulager, en minimimängd årliga inköp, försäljningsställets tillhandahållande av ett sortiment av konkurrerande märken som tillräckligt väl profilerar Givenchys produkter samt reklam- och försäljningsfrämjande samarbete mellan detaljhandlaren och Givenchy.

- 6 Den 8 oktober 1991 offentliggjorde kommissionen, i enlighet med artikel 19.3 i förordning nr 17, ett meddelande i vilket den tillkännagav sin avsikt att inta en gynnsam inställning i fråga om avtalet och anmodade berörd tredje man att framföra eventuella synpunkter inom en tidsfrist av 30 dagar (EGT nr C 262, s. 2).

- 7 Till följd av detta meddelande erhöll kommissionen ett visst antal synpunkter, bland annat från Raad voor het Filiaal-en Grootwinkelbedrijf (sammanslutning inom sektorn för filialbutiker och varuhus, nedan kallad Raad FGB), som inkom med sina synpunkter den 29 november 1991. Vid denna tidpunkt var Kruidvat BV, ett av Kruidvats moderbolag, medlem av Raad FGB.

- 8 Avtalet — i den version som avses i kommissionens beslut 92/428/EEG av den 24 juli 1992 i ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/33.542 — Parfums Givenchys selektiva distributionssystem) (EGT nr L 236, s. 11, nedan kallat beslutet) — trädde i kraft den 1 januari 1992 (se punkt I. C andra stycket i beslutet).

- 9 Den 3 juli 1992 begärde Copardis SA (nedan kallat Copardis), som är ensam representant för Givenchy i Belgien, att Kruidvat den 8 juli 1992 skulle infinna sig till förhandling i ett interimistiskt förfarande inför ordföranden för Rechtbank van koophandel te Dendermonde. Copardis yrkade att Kruidvat skulle åläggas att upphöra med all försäljning av produkter av märket Givenchy på belgiskt territorium, av det huvudsakliga skälet att en återförsäljare som inte ingår i Givenchys selektiva distributionsnät, men som ändå säljer Givenchys produkter, gör sig skyldig till illojal konkurrens enligt belgisk handelslagstiftning. Kruidvat invände att Givenchys selektiva distributionsnät är rättsstridigt, eftersom det strider mot punkterna 1 och 2 i artikel 85 i fördraget.

- 10 Kommissionen antog beslutet den 24 juli 1992. Artikel 1 i beslutet lyder enligt följande:

”Artikel 1

Bestämmelserna i artikel 85.1 i EEG-fördraget skall i enlighet med artikel 85.3 undantas från tillämpning vad avser de standardavtal om auktorisation som återförsäljare som Givenchy, eller i förekommande fall Givenchys ensamagenter, ingår med specialiserade detaljhandlare etablerade i gemenskapen. Detta undantag omfattar även de allmänna försäljningsvillkor som har bifogats avtalet.

Detta beslut är tillämpligt från och med den 1 januari 1992 till och med den 31 maj 1997.”

- 11 Av handlingarna i målet framgår att ordföranden för Rechtbank van koophandel te Dendermonde avslog Copardis begäran den 24 februari 1993 och att Copardis överklagade detta beslut till Hof van Beroep te Gent den 28 april 1993.

Förfarandet och parternas yrkanden

- 12 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som ingavs till förstainstansrättens kansli den 16 oktober 1992.
- 13 Genom särskild handling som ingavs den 3 mars 1993 gjorde kommissionen invändning om rättegångshinder. Genom handling som ingavs den 14 april 1993 avgav sökanden yttrande och anhöll om att invändningen om rättegångshinder skulle ogillas.

- 14 Givenchy, Comité de liaison des syndicats européens de l'industrie de la parfumerie et des cosmétiques (nedan kallad Colipa), Fédération européenne des parfumeurs détaillants (nedan kallad FEPD) och Yves Saint Laurent Parfums SA (nedan kallat Yves Saint Laurent) ansökte genom ansökningar som ingavs respektive den 11 mars 1993, den 18 mars 1993 och, i de båda senare fallen, den 22 mars 1993 om rätt att intervensera till stöd för svarandens yrkanden.
- 15 Genom handlingar som ingavs den 7, den 15 och den 19 april 1993 begärde sökanden att förstainstansrätten skulle avslå interventionsansökningarna från FEPD, Colipa och Yves Saint Laurent. I handling som ingavs den 2 april 1993 sade sig svaranden tvivla på att Yves Saint Laurent hade intresse av att intervensera.
- 16 Genom beslut av den 8 november 1993 förordnades att invändningen om rättegångshinder skulle prövas i samband med prövningen av målet i sak.
- 17 Genom beslut av den 8 december 1993 beviljades FEPD, Colipa och Givenchy rätt att intervensera till stöd för svarandens yrkanden (se besluten i målet Kruidvat mot kommissionen, T-87/92, Rec. s. II-1363, s. II-1369 och s. II-1383). Genom ett beslut fattat samma dag avslogs Yves Saint Laurents interventionsansökan (se Rec. s. II-1375).
- 18 Efter det att referenten hade framlagt sin rapport beslöt förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet och anmodade med hänsyn till processledningen svaranden, Givenchy och FEPD att skriftligen svara på vissa frågor och inkomma med vissa handlingar före förhandlingen. Parterna inkom med svar mellan den 12 och den 24 januari 1996.

19 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid de offentliga sammanträden som hölls den 28 och den 29 februari 1996.

20 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— uppta talan till sakprövning,

— ogiltigförklara kommissionens beslut,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

21 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— i första hand avvisa talan,

— i andra hand ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

22 Intervenienten Givenchy har yrkat att förstainstansrätten skall

— i första hand avvisa talan,

— i andra hand ogilla talan som ogrundad,

— förplikta sökanden att ersätta samtliga rättegångskostnader, inklusive de kostnader som har förorsakats genom Givenchys intervention.

23 Intervenienten Colipa har yrkat att förstainstansrätten skall

— i första hand avvisa talan,

— i andra hand ogilla talan som ogrundad,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna, inklusive Colipas kostnader.

24 Intervenienten FEPD har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta samtliga rättegångskostnader, inklusive de kostnader som har förorsakats genom FEPD:s intervention.

25 I sin replik har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

- om den så anser nödvändigt, besluta om åtgärder för bevisupptagning i enlighet med artikel 65 och följande artiklar i rättegångsreglerna,
- förplikta kommissionen och de tre intervenienterna att ersätta rättegångskostnaderna.

Parternas grunder och argument

26 Sökanden har anfört tre huvudsakliga grunder. Genom sin första grund, enligt vilken kommissionen skulle ha underlåtit att företa en seriös utredning av omständigheterna, har sökanden gjort gällande att kommissionen har antagit beslutet på grundval av en "undersökning av handlingar" och utan att ha tillgång till nödvändiga fakta. Sökandens andra grund, enligt vilken artikel 85.1 i fördraget har åsidosatts och kommissionen i det hänseendet har brustit i motivering, är utformad i två delar. Sökanden har för det första gjort gällande att Givenchys produkter inte har sådana utmärkande egenskaper att de kräver ett selektivt distributionssystem. Sökanden har för det andra gjort gällande att de kriterier som uppställs i avtalet i vilket fall som helst är subjektiva och strängare än vad som är nödvändigt. Sökandens tredje grund, slutligen, enligt vilken artikel 85.3 i fördraget har åsidosatts, är även den utformad i två delar. I den första delen har sökanden gjort gällande att kommissionen har överskridit gränserna för sin behörighet och åsidosatt artikel 85.3, eftersom artikel 1 i beslutet även täcker urvalskriterier som enligt kommissionen inte faller under artikel 85.1. I den andra delen har sökanden gjort gällande att kommissionen har åsidosatt artikel 85.3 i fördraget genom att bevilja undantag för vissa av de skyldigheter som anges i punkt II. A.6 i beslutet, nämligen skyldigheten att uppnå ett minimum av årliga inköp, att hålla ett visst varulager, att erbjuda ett tillräckligt sortiment av konkurrerande märken och att främja försäljningen av Givenchys produkter, samt för förfarandet för tillträde till nätet.

- 27 Kommissionen har invänt att talan bör avvisas och har till stöd för sitt andrahandsyrkande bestritt sökandens argument rörande sakfrågan. Även Givenchy och Colipa har anfört att talan bör avvisas. Samtliga intervenienter stöder kommissionens ståndpunkt i sakfrågan.

Talans upptagande till sakprövning

Parternas argument

- 28 Parternas argument rör frågan om huruvida beslutet berör sökanden direkt och personligen i den mening som avses i artikel 173 andra stycket i EEG-fördraget (numera artikel 173 andra stycket i EG-fördraget, nedan kallat fördraget).
- 29 Enligt svaranden är Kruidvat inte direkt berörd av beslutet av det skälet att bolaget, innan beslutet antogs, varken var auktoriserad återförsäljare för Givenchy eller önskade bli det. Kruidvat skulle heller inte ha någon svårighet att förse sig med produkterna i fråga, enligt vad som framgår av de marknadsundersökningar som bolaget har företett i bilagorna 18 och 20 till repliken. Beslutet skulle således inte ha förorsakat bolaget någon skada. Förslaget till avgörande från generaladvokaten VerLoren van Theemat inför domstolens dom av den 22 oktober 1986 i målet Metro mot kommissionen (75/84, Rec. s. 3021, 3055, nedan kallad domen i målet Metro II), skulle inte vara relevant i föreliggande mål, eftersom Metro, till skillnad från Kruidvat, ville få auktorisation som grossiståterförsäljare av SABA:s produkter och inte hade invänt mot det selektiva distributionssystem som gällde inom den berörda sektorn.
- 30 Beträffande frågan om huruvida sökanden är "personligen" berörd har svaranden genom att åberopa domstolens dom av den 15 juli 1963 i målet Plaumann mot kommissionen (25/62, Rec. s. 197), och av den 10 december 1969 i målet Eridania mot kommissionen (10/68 och 18/68, Rec. s. 459), samt domen i målet Metro II,

och förstainstansrättens domar av den 19 maj 1994 i målen Murgia Messapica mot kommissionen (T-465/93, Rec. s. II-361, punkt 25) och Air France mot kommissionen (T-2/93, Rec. s. II-323, punkt 42), hävdade att sökanden inte är mer berörd av beslutet än vilken detaljhandlare som helst — varuhus, filial, enskild firma eller annan — som önskar sälja Givenchys produkter (se även domstolens dom av den 14 februari 1989 i målet Lefebvre mot kommissionen, 206/87, Rec. s. 275, och domstolens beslut av den 11 november 1987 i målet Nuova Ceam mot kommissionen, 205/87, Rec. s. 4427, och av den 15 mars 1989 i målet Co-Frutta mot kommissionen, 191/88, Rec. s. 793). Beslutet skulle för övrigt inte "väsentligt ha påverkat [Kruidvats] ställning på marknaden", på det sätt som avses i domstolens dom av den 28 januari 1986 i målet Cofaz m. fl. mot kommissionen (169/84, Rec. s. 391), och av den 19 maj 1993 i målet Cook mot kommissionen (C-198/91, Rec. s. I-2487, punkt 23). På detta plan skulle det föreligga en väsentlig skillnad i jämförelse med de faktiska omständigheter som låg bakom domstolens dom av den 16 maj 1991 i målet Extramet Industrie mot rådet (C-358/89, Rec. s. I-2501).

- 31 Enligt kommissionen är Kruidvats ställning inte heller jämförbar med sökandenas ställning i de mål som ledde till domstolens dom av den 29 juni 1994 i målet Fiskano mot kommissionen (C-135/92, Rec. s. I-2885), och förstainstansrättens dom av den 24 mars 1994 i målet Air France mot kommissionen (T-3/93, Rec. s. II-121), samt till de ovan nämnda domarna av den 19 maj 1994 i målen Air France mot kommissionen och Murgia Messapica mot kommissionen. Av förstainstansrättens dom av den 28 oktober 1993 i målet Zunis Holdings m. fl. mot kommissionen (T-83/92, Rec. s. II-1169, punkt 34), och domstolens dom av den 7 december 1993 i målet Federminieraria m. fl. mot kommissionen (C-6/92, Rec. s. I-6357, punkterna 14 och 15), skulle det tvärtom följa att Kruidvats talan inte kan upptas till sakprövning.
- 32 Vid det offentliga sammanträdet har kommissionen särskilt gjort gällande att beslutet inte har gynnat någon av Kruidvats konkurrenter, eftersom Kruidvat fortfarande är fritt att förse sig med produkter på parallellmarknaden (se domstolens dom av den 15 februari i målet Grand garage albigeois m. fl., C-226/94, Rec. s. I-651).
- 33 Enligt kommissionen har Kruidvat för övrigt inte deltagit i det administrativa förfarandet. I skrivelsen från Raad FGB av den 29 november 1991 (se punkt 7 ovan) nämns Kruidvat inte alls. Enligt kommissionen finns det ingenting som visar att denna skrivelse har skickats å Kruidvats vägnar och det är inte fastställt att Kruid-

vat eller dess moderbolag skulle ha haft något som helst inflytande när Raad FGB fattade beslutet att framföra synpunkter. Dessutom är det varken sökanden eller bolagets aktieägare som är medlem i Raad FGB, utan det nederländska moderbolaget. Kruidvat skulle således förgäves åberopa domen i målet Metro II, eftersom Metro i det målet hade inkommit med klagomål till kommissionen och framfört skriftliga synpunkter under det administrativa förfarandet. Så skulle även vara fallet i de mål som ledde till domstolens dom av den 25 oktober 1977 i målet Metro mot kommissionen (nedan kallad Metro I, 26/76, Rec. s. 1875), och av den 11 oktober 1983 i målet Demo-Studio Schmidt mot kommissionen (210/81, Rec. s. 3045).

- 34 Enligt svaranden skulle Kruidvats argument öppna vägen för ett praktiskt taget obegränsat antal mål av oförutsebart ursprung. Ändamålet med ett offentliggörande enligt artikel 19.3 i förordning nr 17 skulle vara just att säkerställa att kommissionen, innan den fattar beslut, får tillgång till alla relevanta faktiska och rättsliga uppgifter, så att den kan besluta med full kännedom om ärendet. Kommissionen anser att det av processekonomiska skäl inte kan tillåtas att företag som har avstått från att framföra sina synpunkter under det administrativa förfarandet skulle kunna göra detta för första gången inför förstainstansrätten.
- 35 Kommissionen anser för övrigt att skrivelsen från Raad FGB hade ett betydligt mer nyanserat innehåll än den ståndpunkt som Kruidvat har intagit. De påståenden som framförs i ansökan skulle nämligen inte överensstämma med de invändningar som Raad FGB gjorde under det administrativa förfarandet, eftersom Kruidvats grundläggande ståndpunkt är att parfymprodukter inte är lämpade för selektiv distribution. Raad FGB var betydligt mindre kategorisk.
- 36 Det faktum att sökanden är part i ett tvistemål vid en nationell domstol (se punkt 9 ovan) anser kommissionen inte heller vara relevant. Angående denna fråga skulle förslaget från generaladvokaten VerLoren van Theemat i det ovan nämnda målet Metro II inte vara avgörande, eftersom domstolen inte fäste någon särskild vikt vid förslaget och omständigheterna var annorlunda. I förevarande fall skulle det inte

rimistiska förfarande som inleddes på begäran av Copardis falla inom ramen för en talan om illojal konkurrens och det saknas ett direkt samband mellan beslutets giltighet och utgången av denna tvist. Kommissionen anser för övrigt att Kruidvats argument lånar sig till manipulation, eftersom bolaget inte skulle ha kunnat åberopa tvisten om Copardis hade dröjt med att väcka talan vid den nationella domstolen fram till dess att den frist för att väcka talan som föreskrivs i artikel 173 i fördraget hade gått ut.

- 37 Kommissionen anser att det anhängiga nationella målet mellan Copardis och Kruidvat i vilket fall som helst inte inverkar på giltigheten av Givenchys distributions-system, eftersom beslutet binder den nationella domstolen, som i händelse av tvivel måste hänskjuta frågan till EG-domstolen (domstolens dom av den 22 oktober 1987 i målet Foto-Frost, 314/85, Rec. s. 4199). Inte heller den skrivelse av den 17 juli 1992 från Belluco, branschkommitté i en belgisk-luxemburgsk sammanslutning av producenter och återförsäljare av hygien-och toalettartiklar, som Kruidvat sent omsider har åberopat (se punkt 57 nedan), skulle ha någonting att göra med föreliggande mål.
- 38 Domstolen har för övrigt i den ovan nämnda domen i målet Lefebvre konstaterat att sökanden inte var personligen berörd bara på grund av att den hade väckt talan vid fransk domstol och anfört klagomål till kommissionen. Kruidvats ståndpunkt föranleder invändningen att om den godtogs, skulle domstolsprövningen av kommissionens rättsakter ge upphov till ett förhållande som kommissionen inte har något som helst inflytande över.
- 39 Vidare anser kommissionen att det framgår av domstolens dom av den 9 mars 1994 i målet TWD Deggendorf (C-188/92, Rec. s. I-833), att det bara är genom en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 173 i fördraget som de personer som är direkt och personligen berörda av ett beslut kan bestrida beslutets lagenlighet. Att godkänna sökandens ståndpunkt skulle därför leda till att tredje man som befinner sig i samma ställning som Kruidvat härnäst blir tvungen att systematiskt väcka talan vid förstainstansrätten, varje gång det finns risk för att det uppstår en tvist mellan vederbörande och den person till vilket beslutet är riktat.

- 40 Kommissionen har slutligen anfört att förstainstansrätten i sin dom av den 17 september 1992 i målet NBV och NVB mot kommissionen (T-138/89, Rec. s. II-2181, punkt 33) konstaterade att möjligheten till talan vid nationell domstol förenat med ett förhandsavgörande enligt artikel 177 i fördraget kan utgöra ett godtagbart alternativ till en direkt talan om ogiltigförklaring.
- 41 Beträffande dessa argument har Givenchy tillagt att Raad FGB inte kunde vara en giltig företrädare för Kruidvat i det administrativa förfarandet. Givenchy har gjort gällande för det första att Raad FGB är ett organ bildat enligt nederländsk rätt, medan Kruidvat är ett bolag bildat enligt belgisk rätt, för det andra att Raad FGB inte på något vis har nämnt Kruidvat i sina synpunkter, och slutligen att påståendena i nämnda synpunkter inte överensstämmer med de påståenden som Kruidvat har gjort i sin talan.
- 42 Givenchy anser för övrigt att förekomsten av en tvist vid nationell domstol inte kan ersätta Kruidvats deltagande i det administrativa förfarandet. Det skulle nämligen bara ha varit fråga om ett interimistiskt förfarande i vilket Rechtbank van koophandel te Dendermonde inte prövade giltigheten av Givenchys system för selektiv distribution av parfym, annat än för att konstatera att Kruidvats distribution inte föreföll påverka märket Givenchys prestige. Det skulle inte heller vara fastställt att Givenchy hade godkänt Bellucos skrivelse av den 17 juli 1992.
- 43 Givenchy har slutligen anfört att det framgår av Kruidvats bolagsordning att bolagets verksamhet huvudsakligen består i att marknadsföra livsmedelsprodukter, vilket inte har något som helst samband med lyxösa parfym, och beslutet skulle därför inte ha några särskilda följder för Kruidvat.
- 44 Enligt Colipa är Kruidvat inte "personligen" berört av följande skäl. För det första har beslutet inte fattats på grund av ett klagomål från Kruidvat, för det andra har bolaget inte deltagit i det administrativa förfarandet och för det tredje har bolaget inte inkommit med någon ansökan om auktorisation som har avslagits. Sökanden är bara berörd på så vis att den utövar en försäljningsverksamhet som skulle kunna

utövas när som helst och av vilken näringsidkare som helst (se förstainstansrättens beslut av den 9 augusti 1995 i målet Greenpeace mot kommissionen (T-585/93, REG s. II-2205).

- 45 För övrigt skulle föremålet för den tvist som har prövats av de nationella domstolarna inte ha varit en vägran att ge tillträde till distributionsnätet, vilket var fallet i målen Metro I och Demo-Studio Schmidt, utan en fråga om "parasitering". Enligt Colipa kan sökanden inte åberopa en tvist som endast rör dess verksamhet som "fripassagerare" som svepskäl för att visa att den är direkt och personligen berörd av beslutet.
- 46 För att visa att den är direkt och personligen berörd av beslutet har sökanden bland annat hänvisat till generaladvokaten VerLoren van Theemats förslag till avgörande i det ovan nämnda målet Metro II och till kommissionens argument i detta mål. Genom beslutet skulle Kruidvat nämligen berövas de individuella rättigheter som tillkommer bolaget enligt artikel 85.1 och 85.2 i fördraget. Sökanden har vidare anfört att om det inte vore för beslutet om undantag, skulle ensamagenterna och detaljhandlarna vara fria att förse Kruidvat med varor, och om det inte vore för skyldigheterna av kvantitativt slag (till exempel att erbjuda ett komplett sortiment av konkurrerande produkter, att hålla en viss kvantitet i lager samt att uppnå en viss minsta årsomsättning), skulle Kruidvat kunna ansöka om tillträde till det selektiva distributionsnätet, utan att behöva ge upp sina egna marknadsföringsmetoder. Att införskaffa varor på den "grå marknaden" — vilket Kruidvat gör på lagligt vis — innebär vissa uppenbara olägenheter jämfört med att införskaffa dem hos parfymtillverkarna eller deras återförsäljare.
- 47 För att visa att den är "personligen" berörd av beslutet har sökanden genom att bland annat hänvisa till ovannämnda domar i målen Metro I, Metro II, Demo-Studio Schmidt och Extramet Industrie mot rådet, samt till domstolens dom av den 9 juli 1987 i målet Ancides mot kommissionen (43/85, Rec. s. 3131), anfört tre huvudsakliga argument.

- 48 I sitt första argument har sökanden gjort gällande att den faktiskt har deltagit i det administrativa förfarandet genom Raad FGB som i en skrivelse av den 29 november 1991 framförde sina synpunkter till kommissionen i enlighet med artikel 19.3 i förordning nr 17. Denna skrivelse från Raad FGB skulle nämligen ha skickats på, bland andra, Kruidvats begäran och vägnar. Enligt artikel 3 i sammanslutningens stadgar skulle Raad FGB ha till syfte att försvara ekonomiska och sociala intressen inom den nederländska sektorn av butiksfilialer och varuhus. Åtminstone ett av Kruidvats moderbolag, nämligen Kruidvat BV, skulle ha varit medlem av Raad FGB. När Raad FGB skickar en skrivelse med synpunkter till kommissionen, gör den således detta på Kruidvat BV: s vägnar, och därmed även på Kruidvats vägnar.
- 49 I denna skrivelse, som finns i bilaga 8 till ansökan, skulle Raad FGB ha kritiserat kommissionens beslut, såsom detta var avfattat i meddelandet av den 8 oktober 1991, ur flera olika aspekter. Enligt sökanden har kommissionen lämnat ett implicit svar på denna kritik i beslutet. Dessutom skulle det framgå av skrivelsen av den 20 december 1991 att kommissionen har tagit hänsyn till synpunkterna från Raad FGB. Kruidvat anser sig därför faktiskt ha deltagit i det administrativa förfarandet.
- 50 Vad beträffar den av kommissionen åberopade omständigheten att talans upptagande till sakprövning skulle öppna vägen för att medlemmar i branschorganisationer som har deltagit i det administrativa förfarandet skulle kunna väcka talan i ett obegränsat antal mål anser sökanden att det rör sig om en följd som måste accepteras. I vilket fall som helst skulle denna "risk" kunna anses vara relativt liten, eftersom ett meddelande enligt artikel 19.3 i åtskilliga fall inte väcker särskilt många reaktioner. Kruidvat anser för övrigt att om konsekvensen av att framföra synpunkter genom en organisation som försvarar branschintressen, såsom Raad FGB gör, är att företaget inte längre självt kan väcka talan om ogiltigförklaring, skulle företaget bli tvunget att vid varje tillfälle självt framföra sina synpunkter till kommissionen. Ett sådant resultat skulle vara absurt och utgöra en överdriven formalism.
- 51 Kruidvat anser det vidare vara felaktigt att påstå att skrivelsen från Raad FGB inte överensstämmer med Kruidvats ståndpunkt. Raad FGB skulle i sin skrivelse ha markerat sin oenighet med kommissionens ståndpunkt, enligt vilken selektiv dis-

tribution inom parfymsektorn är en nödvändighet, men varit villig att finna sig i förekomsten av ett sådant system på villkor att urvalskriterierna är klara, objektiva och icke-diskriminerande. Raad FGB skulle ha funnit att så inte var fallet och gjort uttryckliga invändningar mot skyldigheten att införskaffa och inköpa ett visst minimum av varor, mot utbildningsskyldigheten och mot de rent subjektiva kriterier som rör försäljningsställets läge och lokaler, vilket är aspekter som också Kruidvat har ifrågasatt i sin talan.

- 52 Som svar på förstainstansrättens frågor med särskilt avseende på det faktum att det framgår av Kruidvats bolagsordning att bolaget inte bildades i Belgien förrän den 23 mars 1992 har sökanden preciserat att Kruidvat till 100 procent är ett dotterbolag till den nederländska koncernen Evora, som på den tiden kontrollerades av företagen Profitmarkt BV och Kruidvat BV. Det skulle bara ha varit på grund av skattemässiga och administrativa skäl som koncernen Evora blev tvungen att skapa en särskild juridisk person — det vill säga sökanden — för att kunna ha en förgrening i Belgien. Eftersom sökanden och dess moderbolag bildar en ekonomisk enhet (se domstolens dom av den 12 juli 1984 i målet Hydrotherm, 170/83, Rec. s. 2999, punkt 11, och förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i målet Shell mot kommissionen, T-11/89, Rec. s. II-757, punkt 311, och av den 12 januari 1995 i målet Viho mot kommissionen, T-102/92, REG s. II-17, punkt 50), skulle det faktum att ett av moderbolagen, nämligen Kruidvat NV, deltog i det administrativa förfarandet genom Raad FGB gälla för hela Evora-koncernen, sökanden inbegripen. Enligt sökanden saknar det relevans om Raad FGB kan företräda belgiska företag eller inte. Det är i vilket fall som helst obestridligt att den nederländska Evora-koncernens ”ekonomiska intressen”, i den mening som avses i artikel 3 i stadgarna för Raad FGB, även omfattar det belgiska dotterbolagets ekonomiska intressen.

- 53 I sitt andra argument har sökanden gjort gällande att vid tidpunkten för beslutet var en tvist mellan Copardis och sökanden själv, angående giltigheten av Givenchys distributionssystem, redan anhängig vid belgisk domstol (se punkt 9 ovan). Sökanden anser att då beslutet hade till resultat att den miste sin rätt att till sitt försvar i denna tvist åberopa ett åsidosättande av artikel 85.1 i fördraget, måste den anses vara personligen berörd. Sökanden har i detta hänseende hänvisat till domarna i målen Metro I, punkt 13, och Metro II, punkt 23, samt till generaladvokaten

VerLoren van Theemats ovannämnda förslag till avgörande i detta mål (Rec. 1986, s. 3056), av vilket det skulle framgå att kommissionen uttryckligen var av denna uppfattning.

- 54 Denna ståndpunkt strider inte mot den av svaranden åberopade domen i det ovan nämnda målet Lefebvre mot kommissionen. I detta mål skulle domstolen ha avvisat talan på grund av att det inte var bevisat att det hade pågått ett nationellt förfarande vid den tidpunkt då beslutet i fråga antogs. I föreliggande fall skulle beslutet ha retroaktiv verkan från den 1 januari 1992, det vill säga en dag som inföll tidigare än den dag då Copardis stämde Kruidvat, nämligen den 3 juli 1992.
- 55 För övrigt, och i motsats till vad kommissionen har påstått, skulle det finnas ett direkt samband mellan beslutets giltighet och den nationella tvistens utgång. I det nationella förfarandet skulle Copardis huvudsakligen ha anfört att blotta handlingen att sälja produkter av märket Givenchy, utan att delta i det selektiva distributionssystem som har beviljats undantag genom beslutet, strider mot belgisk lagstiftning i fråga om illojal konkurrens. Om beslutet ogiltigförklarades, måste dock Givenchys distributionsnät anses oförenligt med artikel 85.1, och Copardis skulle då inte längre ha något rättsligt medel att hindra Kruidvat från att sälja Givenchys produkter. Detsamma gäller för den händelse Copardis till stöd för sin talan skulle åberopa uppvigling till underlåtenhet att fullgöra skyldigheter eller det faktum att Givenchys produkter bär påskriften "får endast säljas av auktoriserade återförsäljare".
- 56 Som svar på kommissionens argument att det nationella förfarandet för att vara relevant måste avse en vägran att bevilja auktorisation som återförsäljare har sökanden anfört att det samband som kommissionen kräver är alltför snävt tolkat (domstolens dom av den 13 januari 1994 i målet Cartier, C-376/92, Rec. s. I-15, punkt 24).
- 57 Sökanden har dessutom åberopat en skrivelse av den 17 juli 1992 som ingavs som svar på förstainstansrättens frågor. Skrivelsen riktades till sökanden av Belluco, som företräder samtliga allmänna återförsäljare med auktorisation att i Belgien och

Luxemburg sälja lyxkosmetika, Givenchys produkter inbegripna. Belluco skulle i denna skrivelse — som följde på ett möte med Kruidvat den 8 juli 1992 — ha bekräftat att sökanden inte kunde tas upp bland de auktoriserade försäljarna, bland annat på grund av att butiksnamnet "Kruidvat" inte ansågs lämpat att associeras med bilden av lyxkosmetika, och att det är olagligt att sälja märkesprodukter utan att vara auktoriserad försäljare. Dessutom skulle Belluco ha anmodat Kruidvat att inom två veckor upphöra med försäljningen av de berörda kosmetiska produkterna inom hela det belgiska territoriet, annars skulle Belluco använda de rättsliga medel som stod till buds.

- 58 Beträffande den av kommissionen åberopade domen i det ovan nämnda målet TWD Deggendorf har sökanden hävdat att bara tredje man som, i likhet med Kruidvat, redan innan beslutet antogs var inblandad i en tvist rörande giltigheten av ett avtal för vilket kommissionen senare har beviljat undantag är personligen berörd enligt artikel 173 i fördraget.
- 59 I sitt tredje argument har sökanden gjort gällande att hans talan måste upptas till sakprövning för att han skall kunna åtnjuta ett fullständigt och effektivt rättsskydd i överensstämmelse med de rättigheter som tillkommer honom enligt artikel 85 i fördraget. I detta fall skulle ett förfarande vid nationell domstol, förenat med en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i fördraget, utgöra ett uppenbart otillräckligt rättsskydd i jämförelse med en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 173 i fördraget (se generaladvokaten Jacobs förslag i det ovan nämnda målet Extramet Industrie mot rådet, s. I-2523).
- 60 I detta hänseende har sökanden anfört att den nationella domstolen inte är behörig att ogiltigförklara beslutet och att en begäran om förhandsavgörande angående beslutets giltighet inte alltid ger domstolen tillfälle att utreda målet så ingående som vid en direkt talan. Sökanden anser att det i ett mål som detta uppkommer såväl rättsliga som praktiska frågor som är så invecklade att de skulle kräva ett fullständigt skriftligt förfarande.

Förstainstansrättens bedömning

- 61 Enligt artikel 173 i fördraget får en fysisk eller juridisk person bara föra talan mot ett beslut riktat till en annan person, om det direkt och personligen berör honom. Då beslutet var riktat till Givenchy, måste det först utredas om det berörde Kruidvat personligen.
- 62 Enligt fast rättspraxis kan andra personer än dem som ett beslut är riktat till inte göra anspråk på att vara personligen berörda, annat än om beslutet angår dem på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dem eller på grund av en faktisk situation som särskiljer dem i förhållande till alla andra personer och därigenom försätter dem i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till (se till exempel ovannämnda dom i målet Plaumann mot kommissionen, s. 223, och förstainstansrättens dom av den 6 juli 1995 i målet ATTEC m. fl. mot kommissionen, T-447/93, T-448/93 och T-449/93, Rec. s. II-1971, punkt 34).
- 63 Det kan genast konstateras att varken sökanden eller dess moderbolag Profitmarkt BV och Kruidvat BV, och inte heller Evora-koncernen, har inkommit med klagomål till kommissionen med stöd av artikel 3 i förordning nr 17, själva deltagit i det administrativa förfarande som föreskrivs i förordning nr 17 eller ansökt om tillträde till Givenchys selektiva distributionsnät. Föreliggande mål skiljer sig därmed från de av sökanden åberopade målen Metro I, Metro II och Demo-Studio Schmidt.
- 64 Vad beträffar den omständigheten att Raad FGB deltog i det förfarande som föreskrivs i artikel 19.3 i förordning nr 17 genom sin skrivelse av den 29 november 1991 är det visserligen fastställt att Kruidvat NV var medlem i Raad FGB, men handlingarna i målet innehåller inte någonting som visar att nämnda skrivelse skickades på begäran av Kruidvat NV eller att sistnämnda bolag var med och utarbetade skrivelsen eller har godkänt eller ens påverkat dess innehåll.

- 65 Dessutom finns det åtminstone en viktig skillnad mellan den ståndpunkt som Raad FGB gav uttryck för i sin skrivelse av den 29 november 1991 och den som sökanden har försvarat i föreliggande talan, eftersom sökanden bland annat har angripit själva principen om selektiv distribution inom sektorn för lyxkosmetika, medan Raad FGB i sin skrivelse förklarade sig kunna acceptera denna princip förutsatt att urvalskriterierna var objektiva och icke-diskriminerande ("Nevertheless, in principle Raad FGB does not object to the concept of selective distribution, provided, however, that the admission criteria are clear, non-discretionary and non-discriminating ...", "Raad FGB har likväl principiellt sett ingenting att invända mot konceptet selektiv distribution, dock förutsatt att tillträdeskriterierna är klara, objektiva och icke-diskriminerande ...").
- 66 Förstainstansrätten har mot denna bakgrund funnit att det inte finns något tillräckligt starkt samband mellan Raad FGB:s deltagande i det administrativa förfarandet genom skrivelsen av den 29 november 1991 och Kruidvats individuella ställning för att man skall kunna "särskilja" sistnämnda bolag, på det sätt som avses i artikel 173 i fördraget, när det gäller ett enskilt beslut om undantag enligt artikel 85.3 i fördraget. Om denna skrivelse från Raad FGB av den 29 november 1991 inte är tillräcklig för att "särskilja" Kruidvat NV, är den än mer otillräcklig när det är fråga om sökanden.
- 67 Den omständigheten att sökanden inte har deltagit i det administrativa förfarandet kan dock inte ensam ge förstainstansrätten skäl att konstatera att beslutet inte berör sökanden personligen (se förstainstansrättens dom av den 27 april 1995 i målet CE de la Société général des grandes sources m. fl. mot kommissionen, T-96/92, REG s. II-1213, punkterna 35 och 36, och i målet CE de Vittel m. fl. mot kommissionen, T-12/93, Rec. s. II-1247, punkterna 46 och 47).
- 68 Det finns således anledning att undersöka om det finns andra omständigheter av sådant slag att de särskiljer sökanden.

- 69 Vad den saken avser är det riktigt att sökanden har uttryckt sin vilja att distribuera Givenchys produkter och att Kruidvat således är en konkurrent till Givenchys auktoriserade försäljare, vilka omfattas av det undantag enligt artikel 85.3 som har beviljats enligt beslutet. Det kan också tänkas att sökanden inte uppfyller Givenchys urvalskriterier och att bolaget till följd av beslutet inte kan införskaffa Givenchys produkter direkt från Givenchy, Givenchys ensamagenter eller dess auktoriserade återförsäljare inom gemenskapen.
- 70 Förstainstansrätten anser likväl att dessa omständigheter inte räcker för att särskilja sökanden på det sätt som avses i artikel 173 i fördraget. Sökandens situation går nämligen inte att skilja från den som gäller för ett stort antal andra näringsidkare på parallellmarknaden.
- 71 Sökanden har för övrigt, som aktiv näringsidkare inom försäljningen av lyxkosmetika erhållen på parallellmarknaden, inte visat att den genom beslutet är förhindrad att utnyttja de möjligheter att införskaffa Givenchys produkter som den hittills lagligen har använt sig av. I detta hänseende konstaterar förstainstansrätten att domstolen i ett motsvarande sammanhang har fastställt att ett gruppundantag för vissa selektiva distributionsnät inte är avsett att reglera tredje mans verksamhet på marknaden utanför det berörda distributionsnätet (se ovannämnda dom i målet Grand garage albigeois m. fl., punkt 16—17, och domstolens dom av den 15 februari 1996 i målet Nissan France m. fl., C-309/94, Rec. s. I-677, punkterna 18 och 19).
- 72 Vad beträffar den nationella tvisten mellan Copardis och sökanden har Copardis till stöd för sin första grund anfört att artiklarna 93 och 94 i den belgiska handelslagen har åsidosatts genom det blotta faktum att Kruidvat har sålt Givenchys

produkter utan att vara auktoriserad återförsäljare. Kruidvat har till sitt försvar i denna tvist gjort gällande att det av Givenchy upprättade distributionsnätet innebär att artikel 85.1 i fördraget åsidosätts och att Copardis talan därför saknar all grund. Copardis har i sin replik gjort gällande att Givenchys distributionsnät är förenligt med artikel 85 i fördraget.

- 73 Även om det antas att det finns ett visst samband mellan utgången av denna tvist och beslutets giltighet (se ovannämnda dom i målet Cartier, punkt 24), finner förstainstansrätten att tvisten vid den nationella domstolen i första hand rör den belgiska lagens tillämpning på området för illojal konkurrens. Sagda tvist handlar således varken om en vägran att ge tillträde till Givenchys distributionsnät — och sökanden har heller aldrig ansökt om ett sådant tillträde — eller om skadeståndsanspråk som grundas på ett påstående om att artikel 85.1 i fördraget har åsidosatts.
- 74 Sökanden har hävdat att den genom beslutets verkan går miste om rätten att till sitt försvar i denna tvist åberopa ett åsidosättande av artikel 85.1 i fördraget och att den således är personligen berörd, eftersom den skulle vara tvungen att bestrida beslutets lagenlighet vid förstainstansrätten för att sedan vid den nationella domstolen kunna åberopa en eventuell fastställelse av att det är ogiltigt. Förstainstansrätten har likväl funnit att sökanden inte kan göra anspråk på att vara i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till, på det sätt som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget, enbart på grund av att frågan huruvida beslutet är lagenligt har betydelse för avgörandet av tvisten vid den nationella domstolen, eftersom alla parfymåterförsäljare kan ha intresse av att i en nationell tvist ta upp frågan om huruvida Givenchys distributionssystem är lagenligt. Det måste dessutom konstateras att det var en ren slump att en sådan tvist var anhängig vid den tidpunkt då beslutet antogs. Om Copardis inte hade väckt talan

vid den nationella domstolen förrän efter utgången av den tvåmånadersfrist som föreskrivs i artikel 173 femte stycket i fördraget, skulle sökanden inte ha kunnat göra gällande att den, sedan talan hade väckts, var personligen berörd på grund av förekomsten av en nationell tvist. Mot denna bakgrund anser förstainstansrätten att det indirekta samband som kan finnas mellan den nationella tvisten och beslutets giltighet inte i sig är tillräckligt för att särskilja sökanden på det sätt som avses i artikel 173 i fördraget.

75 Även om det kan antas att frågan om huruvida beslutet är giltigt skulle kunna ha inverkan på utgången av tvisten vid den nationella domstolen, kvarstår inte desto mindre det faktum att om sistnämnda domstol så anser nödvändigt kan den genom en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 första stycket b i fördraget vända sig till domstolen med en fråga om beslutets giltighet eller tolkning. Kruidvats argument att denna möjlighet inte ger honom ett tillräckligt rättsskydd kan således inte godtas.

76 Vad beträffar Bellucos skrivelse av den 17 juli 1992, som inte åberopades under det skriftliga förfarandet men som Kruidvat har företett sent om sider, finns det ingenting som gör det möjligt att med tillräcklig säkerhet fastställa att Givenchy eller Copardis hade godkänt avsändandet av denna skrivelse. Skrivelsen utgör således inte någon relevant omständighet vid bedömningen av om den aktuella talan kan upptas till sakprövning.

77 Av vad som ovan anförts följer att Kruidvat inte är personligen berörd av beslutet.

- 78 Talan skall följaktligen avvisas, utan att förstainstansrätten behöver pröva om Kru-
idvat är direkt berörd av beslutet eller inte.

Rättegångskostnader

- 79 Enligt lydelsen av artikel 87.2 första stycket i rättegångsreglerna skall tappande
part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt lydel-
sen av artikel 87.4 tredje stycket i rättegångsreglerna kan rätten besluta att även
andra intervenienter än en medlemsstat eller en institution skall bära sina rätte-
gångskostnader.
- 80 Eftersom sökanden har tappat målet, skall den förpliktas att ersätta kommissionens
rättegångskostnader. Detsamma gäller de kostnader som har förorsakats interve-
nienten Givenchy, till vilken beslutet är riktat.
- 81 Vad beträffar intervenienterna Colipa och FEPD anser förstainstansrätten att dessa
båda sammanslutningar har ett mindre direkt intresse av tvistens lösning än
Givenchy. Eftersom det är fråga om ett mål i vilket dessa båda andra intervenienter
har uttryckt allmänna synpunkter till stöd för sina medlemmars intressen, utan att
tillföra kommissionens argument några avgörande uppgifter, finner förstainstans-
rätten att det är en rättvis tillämpning av artikel 87.4 sista stycket att låta dem bära
sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom

- 1) **Talan avvisas.**
- 2) **Sökanden skall ersätta kommissionens och intervenienten Givenchys rättegångskostnader samt bära sina egna kostnader.**
- 3) **Var och en av de övriga intervenienterna, det vill säga Comité de liaison des syndicats européens de l'industrie de la parfumerie et des cosmétiques och Fédération européenne des parfumeurs détaillants, skall bära sina kostnader.**

Kirschner

Vesterdorf

Bellamy

Kalogeropoulos

Potocki

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 12 december 1996.

H. Jung

H. Kirschner

Justitiesekreterare

Ordförande